

[2] – Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. / А.В. Хуторской // Народное образование. – 2003 № 2 – с. 64

[3] – Ягупов В.В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі освіти / В.В. Ягупов, В.І. Свистун // Наукові записки НаУКМА, Серія «Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота.» – 2007 – Т.71. – с. 8

Юрченко А.О., викл.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ ІК-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ

Стрімкий розвиток сучасного суспільства висуває все більше нових установок до освіти, що вимагають забезпечення високого рівня професійної підготовки випускників закладів вищої освіти, формування в них цілісної системи універсальних знань, умінь, навичок, а також досвіду самостійної діяльності й особистої відповідальності. Однією зі стратегічних підстав реформування вітчизняної освіти стає компетентнісний підхід.

Аналіз наукових досліджень показав, що одним із ключових орієнтирів професійної підготовки фахівців стає формування у них саме інформаційно-комунікативної (ІК) компетентності (загальної і спеціально-професійної), що відповідає розвитку технологій в інформаційному суспільстві [5]. Володіння ІК-компетентностями стає необхідною умовою не тільки успішного навчання, а і власної професійної реалізації.

Автори проекту ЮНЕСКО «ICT Competency Standards for Teacher» [1] зазначають про особливу увагу інформаційного суспільства на підготовку викладача, вчителя та студента, які мають вміти здійснювати пошук та аналіз даних, вирішувати професійні завдання та приймати рішення з використанням інформаційних технологій, креативно та ефективно використовувати ІКТ для підвищення продуктивності в навчанні та фаховій реалізації.

Дослідженням у галузі ІК-компетентності присвячені наукові праці В. Ю. Бикова, П. В. Беспалова, Н. В. Баловсяк, В. Ф. Бурмакіна,

М. С. Голованя, О. М. Гончарова, Л. Н. Горбунової, А. А. Єлізарова, М. П. Лапчика, М. Б. Лебедєвої, Н. В. Морзе, Н. В. Насирової, М. В. Рафальської, А. М. Семибратова, С. О. Сисоєвої, Я. Б. Сікори, О. М. Спіріна, Л. Г. Собко, О. Н. Шилова та ін. Проблемам підготовки вчителів до використання засобів ІКТ в предметних областях присвячені дослідження С. А. Бешенкова, Т. А. Бороненко, В. А. Бубнова, О. Бугайова, І. Б. Готської, А. Добровольська, З. Д. Каракозова, Є. Коршак, А. А. Кузнєцова, С. Л. Матросова, В. В. Роберта, Н. І. Рижової, М. Головка, В. Заболотного, Ю. Жука, О. Ляшенко, Н. Сосницької, М. Шута та інших. Вчені у своїх працях піднімають проблему якісної підготовки вчителя фізики, робота якого покликана сформувати правильну фізичну картину світу, у підростаючого покоління, що на сучасному етапі розвитку України як самостійної і незалежної держави набуває стратегічного значення [3, 5-6].

Компетентнісні підходи до підготовки вчителя фізики розкриті у роботах З. Абдурагімової, О. Бугайова, М. Головка, О. Желюк, Ю. Жука, В. Заболотного, С. Коваль, В. Муляр, С. Муравського, О. Пінчук, А. Сільвейстра, О. Соколюк, Н. Сосницької, В. Ткаченка, Є. Череваня та ін., зокрема структуру ІК-компетентності вчителя фізики розглянуто у цих роботах на засадах використання комп'ютера на уроках, мультимедійних презентацій, електронних підручників та засобів інформаційних технологій.

Зробивши системний аналіз визначення ІК-компетентності можна стверджувати, що кожен науковець трактує її по-своєму, тобто науковці не дійшли до одностайного розуміння цього поняття. У педагогічній науці розрізняються декілька подібних компетентностей, у яких використовується ІКТ – інформаційна або інформатична компетентність, ІК-компетентність, інформаційно-комунікаційно-технологічна (ІКТ) компетентність. Розглядаючи ці поняття, можна зробити висновок, що всі вони мають спільну рису – використання ІКТ. Низка науковців ці поняття виділяють як кожне самостійне та відокремлене від інших.

Українські науковці предметну ІК-компетентність розглядають як здатність людини використовувати ІКТ та відповідні засоби для задоволення особистісних і суспільно значущих (у тому числі професійних) завдань у певній предметній галузі [2, 4].

За аналізом наукових підходів щодо тлумачення поняття ІК-компетентності було встановлено, що під ІК-компетентністю вчителя фізики слід розуміти здатність розв'язувати типові професійні задачі, вирішувати проблеми, котрі виникають у реальних ситуаціях педагогічної діяльності, з використанням усього різноманіття комп'ютерних засобів, електронних і віртуальних ресурсів та інтернет-технологій.

Таким чином, формування ІК-компетентності майбутніх учителів фізики – це цілісний процес, у якому сукупність підходів до навчання спрямована на набуття студентами певних фахових знань з ІКТ, умінь і навичок використання ІКТ, умінь застосовувати набуті знання в нових, нестандартних ситуаціях, а також на формування особистості студента як майбутнього фахівця.

Анотація. У статті зазначено про підходи до тлумачення поняття ІК-компетентність. Показана актуальність компетентнісного підходу при підготовці вчителя. На основі системного аналізу науково-педагогічної літератури уточнено поняття ІК-компетентність вчителя фізики та формування ІК-компетентності майбутніх учителів фізики.

Ключові слова: підготовка фахівця, компетентність, ІК-компетентність, вчитель фізики, формування ІК-компетентності майбутніх учителів фізики.

Література

- [1] – Competency Standards Modules : ICT competency standards for teacher. – Pasis : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2008. – 13 p.
- [2] – Добровольська, А.М. (2017) Формування ІТ-компетентності майбутніх фахівців як педагогічна проблема. *Фізико-математична освіта*, 3(13), 45-56.
- [3] – Муравський, С.А. (2016) Формування предметної компетентності студентів у процесі вивчення фізики у вищих навчальних закладах. *Фізико-математична освіта*, 4(10), 95-99.
- [4] – Овчарук, О. (2003) Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти. *Стратегія реформування освіти в Україні*. С. 33–42.
- [5] – Семеніхіна, О.В., Юрченко, А.О (2015) Формування інформатичної компетентності вчителя математики і фізики на основі використання спеціалізованого

програмного забезпечення. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*, 8(3), 52-57.

[6] – Ткаченко, В.М., Черевань, Є.О. (2017) Професійна компетентність вчителя фізики як особистісний ступінь сформованості його компетенцій. *Фізико-математична освіта*, 3(13), 160-165.

УДК 378.14

Яковлева К. М. (студ., 5 курс)
Науковий керівник – проф. О. В. Семеніхіна
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ УНІВЕРСАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАТИКИ У 5 КЛАСУ

Пріоритетним завданням сучасної освіти є формування спроможності дитини навчатися. Вміння вчитися включає в себе здатність оволодівати новими знаннями і навичками, проводити самостійно дослідження, робити власні відкриття, орієнтуватися в різних предметних областях пізнання.

Одним із шляхів ефективного вирішення поставленої мети є формування і розвиток універсальних навчальних дій у процесі навчання на всіх етапах. Близькими до значення універсальних навчальних дій є «загальнонавчальні дії». Важливо розуміти, що описані вміння необхідні дітям для якісного вивчення всіх предметів і на кожному етапі навчання, а також активно використовуватимуться протягом життя, для успішної побудови кар'єри.

Сучасний навчальний процес побудовано без виділення необхідності формування і розвитку таких дій, а тому в значній мірі він відбувається стихійно.

Учні п'ятих класів у віковій періодизації за Д. Б. Ельконіним перебувають у молодшому шкільному віці. Провідною діяльністю школяра на даному етапі є навчальна діяльність[4]. Цей вік є сприятливим для розвитку сформованих у початковій школі пізнавальних універсальних дій, що включають в себе загальнонавчальні (пов'язані із загальними прийомами вирішення проблеми) операції логічного аналізу, синтезу, узагальнення,